

ПОЛЕМИКИ И ИЗБОРИ

*Сборник с доклади от Международна конференция
Петнадесети славистични четения
София, 16–18 юни 2022 г.*

POLEMICS AND CHOICES

*Proceedings of the Fifteenth International
Slavic Studies Conference
16th–18th June 2022, Sofia*

ТОМ ПЪРВИ
ЕЗИКОЗНАНИЕ
VOLUME ONE
LINGUISTICS

СОФИЯ • 2024
Факултет по славянски филологии
Университетско издателство „Св. Климент Охридски“

МАЯ РАДИЧЕВА. СРАВНИТЕЛЕН И СЪПОСТАВИТЕЛЕН ЕЗИКОВ АНАЛИЗ. ТЕРМИНОЛОГИЧНИ И СЪДЪРЖАТЕЛНИ ЗАТРУДНЕНИЯ ПРИ ИЗСЛЕДВАНЕ НА БЛИЗКОРОДСТВЕНИ ЕЗИЦИ (БЪЛГАРСКИ И ЧЕШКИ) / 326

MAYA RADICHEVA. COMPARATIVE AND CONTRASTIVE LINGUISTIC ANALYSES. TERMINOLOGICAL AND CONTENT DIFFICULTIES IN THE RESEARCH OF CLOSELY RELATED LANGUAGES (BULGARIAN AND CZECH) / 326

МИРЕНА ПАЦЕВА. СТАТУСЪТ НА НЯКОИ ПРЕФИКСИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПРОЗОДИЧНАТА ДУМА / 332

MIRENA PATSEVA. THE STATUS OF CERTAIN PREFIXES WITH RESPECT TO THE PROSODIC WORD / 332

КАТАРИНА МИТРИЋЕВИЋ-ШТЕПАНЕК. ДЕРИВАТИ ЈЕДНОГ ВУЛГАРИЗМА У ЧЕШКОМ ЈЕЗИКУ И ЊИХОВИ ЕКВИВАЛЕНТИ У СРПСКОМ И ЕНГЛЕСКОМ / 343

KATARINA MITRIĆEVIĆ-ŠTEPANEK. DERIVATIVES OF ONE VULGARISM IN CZECH AND THEIR EQUIVALENTS IN SERBIAN AND ENGLISH / 343

ДЕСИСЛАВА-ДЕВОРА АТАНАСОВА. НЕЗЕМНАЯ ЛИНГВИСТИКА АЙТИШНИКА, ИЛИ ЗА МОРФОЛОГИЧНАТА АДАПТАЦИЈА НА ЗАЕМКИТЕ В ИТ СФЕРАТА НА РУСКИЈА ЕЗИК / 352

DESI SLAVA DEVORA-ATANASOVA. IT SPECIALISTS' ARTIFICIAL LINGUISTICS OR WORD FORMATION POTENTIAL OF THE LOANWORDS IN THE RUSSIAN IT VOCABULARY / 352

СТАТУСЪТ НА НЯКОИ ПРЕФИКСИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПРОЗОДИЧНАТА ДУМА¹

Мирена Пацева*
Софийски университет „Св. Климент Охридски“

THE STATUS OF CERTAIN PREFIXES WITH RESPECT
TO THE PROSODIC WORD

Mirena Patseva

The accentual variation of some prefixes raises the question of their status in relation to the prosodic word within the prosodic hierarchy. Aspects of the prosodic and accentual characteristics of prefixes are considered here, delineating a division between verbal and noun prefixes. The former ones are usually adjoined and do not influence the base stress when attached to verbs or as part of deverbal nouns. Those who are added to existing names and adverbs sometimes are stressed as a separate prosodic word. An intermediate area is also distinguished, for example in poliprefixation, when the initial prefix can be strengthened.

Keywords: prefixes, lexical stress, prosodic word, Bulgarian

Увод

В работата се разглеждат прозодичните характеристики на префиксите в българския език (БЕ). Вниманието е насочено към вариативното им акцентуване и степени на изявеност, което е фактор за определянето им като кохерентни или – не. Когато са некохерентни, те могат да се интерпретират като самостоятелни прозодични думи, което поставя въпроса за възможността за рекурсивност на прозодичните единици – включване на определен компонент в състава на друг от същия тип. Възможно решение предлага разграничението на субкатегории като *максимална* и *минимална* дума (Bickel et al. 2009).

Теоретична основа

Класическите изследвания върху езици със свободно акцентуване като БЕ са в областта на праславянската и славянска акцентология (Дыбо 2000 и др.). Сред основополагащите разработки, посветени на българските прозодични и акцентни проблеми, са тези на Тилков, Бояджиев (вж. Тилков, Бояджиев 1978),

* patseva.mirena@gmail.com, mirena.patseva@slav.uni-sofia.bg

¹ Статията е подготвена с финансовата подкрепа на ФНИ, МОН, за проект „Прозодични аспекти на българския език в съпоставителен план с други езици с лексикално акцентуване“ № КП-06-Н40/11 от 12.12.2019.

Кодов (Кодов 1966), Мишева (Мишева 1991). През последните десетилетия те се разглеждат в рамките на съвременни теории (Dimitrova 1998; Andreeva, Barry, Koreman 2013; Revithiagou 1999; Goedemans et al. 2021). Тук като най-непротиворечиво описващ българския материал приемаме подхода на т.нар. *приоритет на главното ударение* (ГЛУ) (van der Hulst 2014; Bogomolets 2021). При него репрезентациите на ГЛУ и на второстепенното (ВТУ) се разглеждат поотделно. ГЛУ се приписва първо – преди ритмичната структура, може да се разглежда по отношение само на една стъпка и не изисква пълно разпределяне на сричките в стъпки. Теорията е подходяща за непределни езици като БЕ, при които разстоянието от ГЛУ до границата на думата варира и позволява наличието на поредица неударени срички (*основоположник*). Лексикално маркираната морфема се характеризира с „диакритична тежест“.

Взаимодействието между морфология и фонология се разработва в рамките на теорията за *водеща роля на главата* *Headmost* (Revithiagou 1999; Revithiadou, Lengeris 2016). В нея се приема, че морфемите имат присъща акцентна/метрична спецификация. Общото деление е на немаркирани и маркирани морфеме. Първите нямат собствена акцентна характеристика, но могат да поемат ударение, ако това се налага от съседни маркирани единици (например окончанието *-а* се приема за немаркирано, но то поема ударение след маркиран суфикс *-от* в *доброта*). Маркираните единици могат да са акцентувани (*-ач*), преакцентувани (*-тел*), постакцентувани (*-от(а)*), неакцентувани (*-ост*). „Съперничеството“ между тях се разрешава на йерархичен принцип – „побеждава“ акцентната характеристика на морфологичната „глава“, с което е свързано наименованието на подхода.

Прилагането на постановките на теорията не е очевидно при префиксите, при които се наблюдава значителна вариативност (*пре'пиша* и *'препис*). Въпросите, които се поставят тук, са: Как да обясним акцентната им вариативност в БЕ? Може ли да ги определим еднозначно като кохерентни или не? Какъв е статусът им в прозодичната йерархия и от какви фактори зависи?

Подходи към префиксацията

В историята на езикознанието префиксацията невинаги се е разглеждала като словообразователен начин. Редица автори от ХХ в. са интерпретирали някои представки като първи компонент на сложни думи в рамките на композицията. Андрейчин (Андрейчин 1944: 115) обособява именните представки, употребявани като предлози, като тези в *крайбрежие*, *междущарстие*, а също и *пре-* и *все-* (*'предо'бър*, *все'яден*). Попов (1942: 56 по Георгиева 2013) разглежда префигираните единици като сложни думи, доколкото много представки функционират и *самостоятелно*². Леков (Леков 1958: 11) предлага

² С изключение на *пре-*, *про-*, *пра-*, *раз-*, *об-*.

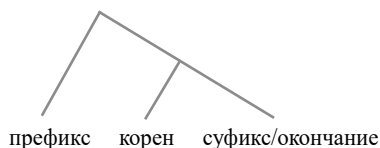
заетите именни наставки като *архи-*, *екстра-* заедно с *без-* и *не-* да бъдат интерпретирани в рамките на *полупрефиксацията*. Стоянов (Стоянов 1983) разглежда *полу-*, *свърх-*, *архи-* и *контра-* като елементи на сложни думи.

След средата на XX в. префиксацията устойчиво се отнася към *афиксацията* и се разглежда като основен вид словообразуване наред със суфиксацията и смесения префиксално-суфиксален начин (Радева 2007). Вниманието се насочва предимно към функцията ѝ при глаголните категории вид и начин на действие. По-слаб е интересът към ролята ѝ в именната система, на която дори не се отглежда място в редица граматика (Георгиева 2013). През последните десетилетия авторката наблюдава тенденция на „лавинообразно“ създаване на именни деривати, вследствие на което се засилва интересът към тях. За това говорят и многочислените изследвания на префиксацията в славянските езици (Romanova 2004; Сага, Zikova 2016; Gribanova 2015; Svenonius 2012).

Префиксацията в българския език също попада във фокуса на внимание на изследователите и се интерпретира в светлината на редица съвременни теории като *Теорията на оптималността* и *Дистрибутивната морфология* (Istratkova 2004; Slabakova 2005; Pantcheva 2007; Markova 2010). В България Светлозара Лесева (Лесева 2012) работи върху лексикална семантика и синтактично изразяване на аргументите при префигирани глаголи, Цветелина Георгиева (Георгиева 2013) изследва именните префикси, а Атанаска Атанасова (Атанасова 2015) – полипрефиксацията.

Настоящото изследване

Целта на работата е да провери дали по отношение на БЕ са в сила основни аспекти от тезата на Хаймън (Haiman 2008: 327) за това, че префиксите са по-слабо кохерентни и „добавени“ (adjoined) към основата, която се представя графично във Фигура 1:

Фиг. 1

Обособяването на „вътрешна структура“ се основава на приемането, че тя е:

1. по-слабо маркирана в прозодично отношение (изпълнено е изискването за двоичност и парсиране на сричките).
2. акцентна област (ударението се реализира най-често в нейните рамки);

3. област на *силабификация*, при която морфемите се „спояват“ прозодически, като сегменти от първата морфема преминават към втората сричка (*пи.ша*);

4. област на определени сегментни процеси (като палатализация).

Префиксите не принадлежат на тази вътрешна структура, наричана „минимална (minor) дума“. Те се отнасят към „външната“ прозодична структура, наричана съответно „максимална“ (major) дума (Bickel et al. 2009). Кохерентните афикси, както подсказва названието им, имат по-силна връзка с основата и могат да образуват прозодична дума с нея, докато некохерентните афикси представляват самостоятелни прозодични единици. В редица езици повечето префикси са некохерентни (Booij 2019).

Тук по отношение на БЕ се проследява един от основните показатели за *кохерентност* (Booij 2002) – акцентната характеристика на различни групи префикси. Сред типологичните деления на префиксите са тези на домашни и заети; глаголни, именни и адвербиални; лексикални и надлексикални³.

Заетите префикси се свързват предимно с имена и наречия и могат да носят ударение, например *антисоциáлен* (Тилков, Бояджиев 1978). Както предлагат редица автори като Попов и Стоянов, те могат да се разглеждат в рамките на композицията или на *полупрефиксацията* (Леков 1958: 11) като композирани от две прозодични думи:

[_{проз.дума} *áнти*] [_{проз.дума} *социáлен*]

Факторите за реализацията на второ ГЛУ или ВТУ са прозодични – разстоянието между акцентните позиции и честотата на употреба. Например при *анти'христ* и *анти'под* няма ударение на началния компонент.

Акцентните характеристики на домашните префикси варират в зависимост от основата, която се свързват – глаголна, именна и адвербиална.

А. Глаголните префикси не поемат ГЛУ, когато са единични (*на'пиша*). В някои случаи обаче те могат да се обособят и усилят. Това се демонстрира в изследвания на фонетични детайли, които „очертават“ морфологични граници, което се усилюва при емпфаза или контраст: *Той е преписал текста, а не го е написал*). На това обръщат внимание редица автори, като посочват необходимостта от отчитане на прагматични и други параметри като интенцията на говорещия, отношенията със слушателите, контекста и „семантичната прозрачност“ на префигираната единица (Videau, Nanote 2015). В зависимост от тях префиксът може да поеме допълнително ударение, дори над обичайното усилюване (например при неологизми) или пък произнасянето му да се обезсили (*destressing*). Обръща се внимание и на влиянието на интонационни

³ Последното деление се разглежда детайлно от Романова (Romanova 2004).

фактори като реализация на повишаване на основната честота при единици във фокус (Wennerstrom 1993).

При единици, които съдържат повече от един префикс, началната представка понякога може да се усилва до ВТУ (*предого 'варям*), особено когато отстои от сричката – носител на главното ударение на две или три срички. За да се приближим към отговора на въпроса кои ключови параметри на ударението са водещи при перцепцията му, проведохме пилотно изследване на времетраенето, основната честота и интензивността на отделните срички на глаголи, съдържащи повече от един префикс в морфемната си структура. Те бяха произнесени от четирима говорители в носещи изречения като *Партньорите предоговарят условията*. Други четирима участници преценяват наличието на допълнително ударение в думите. В Таблица 1 се илюстрира разпределението на стойностите на ключовите параметри на ударението на отделните срички на префигурирания глагол.

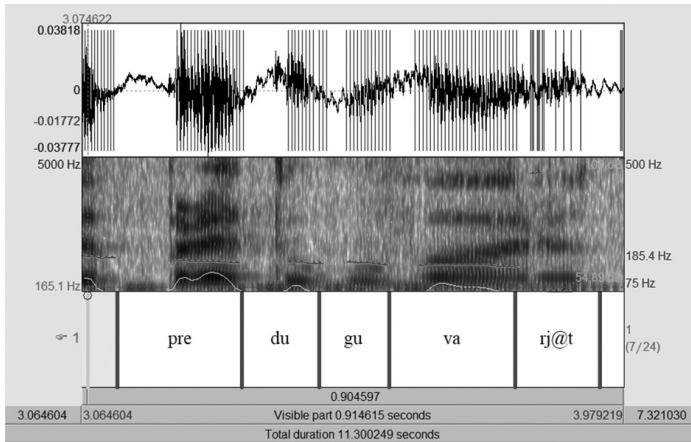
В някои от прочитите (означени с 1) началният префикс (*пре-*) се възприема без допълнителна изявеност, а в други (с означение 2) – като носител на второстепенно ударение. Фигурите 2 и 3 представят осцилограми и спектрограми на двата перцептивни варианта, генерирани чрез програмата Praat.

Когато е преценена като носител на ВТУ, *пре-* е с най-висока стойност на интензивност в думата, която надвишава тези на ГЛУ (52 dB > 50.5 dB). Тази на основната честота също надвишава F0 на сричката – носител на ГЛУ (195 ms > 182 ms). Стойността на времетраенето е на второ място след тази на ГЛУ (213 Hz > 210 Hz).

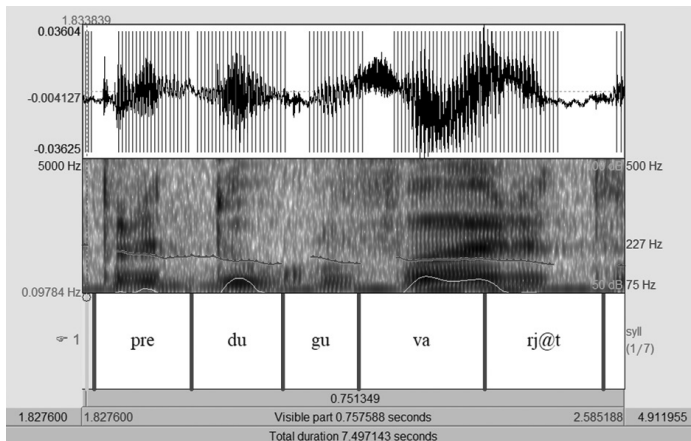
Когато се възприема без допълнителна изявеност, началната сричка е на трето място след ударената и финалната по времетраене (185 ms > 183 ms > 137 ms), а е с най-високи стойности на основната честота (195 Hz > 157 Hz). Интензивността ѝ е със средна стойност (49 dB). Можем да предположим, че времетраенето е по-значим параметър за перцепцията на акцентната изявеност от основната честота.

Таблица 1. Разпределение на стойностите на времетраенето, основната честота и интензивността на отделните срички на глагола *предоговарят*

	пре-		до-		го-		ва-		рят	
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
Времетраене ms	137	210	127	129	106	118	185	213	183	142
Основна честота Hz	195	179	179	166	177	164	182	157	177	212
Интензивност dB	49	52	51	49	46	47	50	50.5	49	47

Фиг. 2. Осцилограма и спектрограма на думата *предоговарят*, възприемана с второстепенно ударение на началната сричка

Фиг. 3. Осцилограма и спектрограма на думата *предоговарят*, възприемана без второстепенно ударение на началната сричка

Приемаме, че при единици, които съдържат повече от един префикс, началната сричка може да се реализира с допълнително ВТУ, зависещо от броя на неударените срички, които я отделят от ГЛУ, както и от индивидуалната стратегия на говорещия. Тази възможност е сред причините префиксалните комплекси да се разглеждат като обособени единици (Manova 2015). Когато се реализират и възприемат с ВТУ, те могат да се разглеждат като отделна прозодична единица, присъединена към основата. Те не „изтриват“ ГЛУ от глаголната основа и рядко могат да доминират в прозодично отношение.

Б.1. При образуване на съществителни имена от префигирани глаголи в повечето случаи се запазва акцентното поведение на префиксите при глаголите. Единичните префикси обикновено не поемат ГЛУ. Това се отнася за имената с процесуален и резултативен характер, образувани със суфиксите *-не*, *-ние*, *-ие*, за абстрактни названия, образувани с *-ост*, *-ство*. По-редки са тези с агентивно и инструментално значение, образувани с *-тел*, *-ач*, *-ник*.

Глаголните представки поемат ударението при около половината от имената, образувани с нулев суфикс. Те са предимно от мъжки род ('изход), но не липсват и такива от женски род ('заповед, 'изповед, 'проповед). Те са извън общия случай и се разглеждат в самостоятелно изследване. Освен тях, с акцентуван префикс са и единични имена, образувани с *-к(а)*: 'приказка, 'записка, 'разписка, 'дописка.

1. Nomina actionis:

-не: изследване

-нулев суфикс: 'изгрев/по 'топ

2. Nomina patientis:

-ние: достижение

-ие: известие

-ка: подигравка

-нулев суфикс: м.р. 'изход/под 'ход

ж.р. пред 'плата

3. Nomina essendi:

-ост: догвореност

-ство: предизвикателство

4. Nomina agentis

-тел: пре'дател, разпоредител,

-ач: изпъл'звач,

-ник: и 'зедник

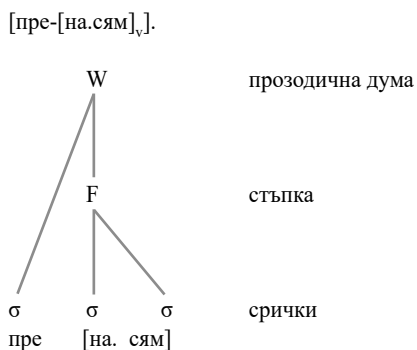
5. Nomina instrumenti – нагредител

Б.2. Именни префикси като *сврѣх-*, *пра-*, добавени към съществителни, прилагателни и наречия, могат да поемат и ГЛУ. Към тях понякога се отнасят и *пре-*, *въз-*, *до-*, *пред-*, *под-*, *съ-*, които се свързват и с глаголи. Като представка се използва и предлогът *без* и частицата *не*, които рядко се акцентуват, но могат да се усилят емфатично.

значение	съществителни	прилагателни	наречия
степен	<i>свръхтовар,</i> <i>пренапрежение</i>	<i>свръхсекретен,</i> <i>предобър, въззелен</i>	<i>свръхестествено,</i> <i>предостатъчно</i>
отношение/статус	<i>прабаба, прапрабаба,</i> <i>прапрапрабаба</i> <i>подзаглавие,</i> <i>предпремиера,</i> <i>съосновател</i>	<i>праисторически,</i> <i>дореволюционен,</i> <i>следвоенен,</i> <i>предродилен</i>	<i>подсъзнателно</i>
негативно/обратно	<i>недоразумение,</i> <i>безсрамие,</i> <i>безсърдечност</i>	<i>нелоялен,</i> <i>безнадежден</i>	<i>немалко,</i> <i>безмалко</i>

Изводи и формализация

Глаголните префикси са акцентно неутрални – не могат да „изтрият“ ГЛУ от основата и да го преместят. Те нарушават изискването за парсиране (организиране в прозодична надредна единица в йерархията – стъпка): *пре.(на.сям)* и се разглеждат като отделни прозодични единици или *адюнкти* (Booij 2002: 19) със следната прозодична структура (по Booij 2019):

Структурата допуска обособяването на представките с фонетични средства по силата на семантична, емфатична или контрастивна натовареност

Именните префикси *свръх-*, *пра-*, както и *пре-*, *пред-*, *до-*, *под-*, които се добавят към самостоятелно функциониращи имена и наречия, могат да поемат ударение и да функционират като отделна прозодична единица. В тези случаи те не се силабифицират, дясната им граница съвпада със сричковата граница. Ако поемат ГЛУ/ВТУ, префиксите се обособяват като прозодична дума, а цялостната единица се определя като *прозодичен компануд*:

[п^а́] _w [ба́ба] _w

Заклучение

Съществува взаимодействие между морфологична и прозодична информация, което се изразява чрез прозодично обособяване/усилване на минималните значещи единици при определени условия. Въпреки че глаголните префикси в общия случай не поемат ГЛУ, те могат да се обособят или усилят, което тук се проследи при единици, които съдържат повече от един префикс. Това е аргумент в посока към определянето на редица от тях (или на определени техни употреби) като некохерентни.

Схемата на производните думи (Воиј 2019) се обогатява с градуална прозодична/акцентна индексация на префиксите:

1. неакцентувани (_{неакц}) – в повечето случаи при резултативните префикси
2. акцентувани (_{акц}) – определени именни префикси и
3. такива, които допускат потенциално усилване (_{пус}) под действието на прозодични и прагматични фактори (брой срички, семантика, вид основа, с която се свързва и тип връзки с нея).

Прозодичните разновидности могат да се представят с идентичен сегментен състав (пре-) в следните схеми:

<i>преброя</i>	[пре- _{неакц} -[x] _v]	↔ (резултат)
<i>предоговоря</i>	[пре- _{пус} -про- _{неакц} [x] _v]	↔ (повторно видоизменено действие)
<i>предобър</i>	[пре- _{акц}] _w [x] _w	↔ (в по-голяма степен)

Задача за бъдеща работа е проследяване на отношението им към типологията на префиксите като лексикални, надлексикални, външни и вътрешни (Markova 2010).

Използвана литература

- Андрейчин 1944:** Андрейчин, Л. *Основна българска граматика*. София: Наука и изкуство, 1944.
- Атанасова 2015:** Атанасова, А. Системни отношения при производните префигирани глаголи. – *Български език* № 2, 2015, 76–82.
- Георгиева 2013:** Георгиева, Цв. *Иновационни процеси в българската именна префиксация*. София: Авангард Прима, 2013.
- Дыбо 2000:** Дыбо, В. *Морфонологизованные парадигматические акцентные системы: Типология и генезис*. Т. 1. Москва: Языки русской культуры, 2000.
- Кодов 1966:** Кодов, Х. *Ударението в българския книжовен език*. София: Наука и изкуство, 1966.
- Леков 1958:** Леков, И. *Общност и многообразие в граматическия строй на славянските езици*. София: БАН, 1958.

- Лесева 2012:** Лесева, С. *Лексикална семантика и синтактично изразяване на аргументите при префигурирани глаголи*. Дисертация за придобиване на научната и образователна степен „доктор“. 2012.
- Мишева 1991:** Мишева, А. *Интонационна система на българския език*. София: БАН, 1991.
- Радева 2007:** Радева, В. *В света на думите*. София: УИ „Св. Климент Охридски“, 2007.
- Стоянов 1983:** Стоянов Ст. Словообразуване. – В: *Грамматика на съвременния български книжовен език*. Т. 2. София, БАН, 1983.
- Тилков, Бояджиев 1978:** Тилков, Д., Т. Бояджиев. *Ударението в българския книжовен език*. София: Народна просвета, 1978.
- Тилков, Бояджиев 2013:** Тилков, Д., Т. Бояджиев. *Българска фонетика*. София: УИ „Св. Климент Охридски“, 2013.
- Andreeva, Barry, Koreman 2013:** Andreeva, B., W. J. Barry, and J. Koreman. *The Bulgarian Stressed and Unstressed Vowel System*. 14th Annual Conference of the International Speech Communication Association, Interspeech 2013, August 26–29. Lyon, France, 2013, 345–348.
- Bickel et al. 2009:** Bickel, B., K. Hildebrandt, R. Schiering. The distribution of phonological word domains. – In: *Phonological Domains: Universals and Deviations*. Ed. by J. Grijzenhout & B. Kabak. Berlin: Mouton de Gruyter, 2009, 47–75.
- Bogomolets 2021:** Bogomolets, K. Morphology-phonology interplay in lexical stress assignment: Ichishkiin Si-nwit. – *Acta Linguistica Academica*, March 2021, Auckland Uni.
- Booij 2002:** Booij, G. *The Morphology of Dutch*. Oxford: Oxford University Press, 2002.
- Booij 2019:** Booij, G., The role of schemas in Construction Morphology. – In: *Word Structure*, 12 2019. On higher order schemas in morphology. Ed. by M. Hilpert. Edinburgh: Edinburgh University Press 2019, 385–395.
- Caha, Zikova 2016:** Caha P., M. Ziková. Vowel length as evidence for a distinction between free and bound prefixes in Czech. – *Acta Linguistica Hungarica*, Vol. 63, № 3, 2016, 331–377.
- Dimitrova 1998:** Dimitrova, S. Bulgarian speech rhythm: stress timed or syllable timed. – *Journal of International Phonetic Association*, Vol. 27 (1–2), 1998, 27–33.
- Goedemans et al. 2021:** Goedemans, R., J. Heinz, H. van der Hulst. *The Study of Word Stress and Accent*. Cambridge University Press, 2021.
- Gribanova 2015:** Gribanova, V. Exponence and morphosyntactically triggered phonological processes in the Russian verbal complex. – *Journal of Linguistics* 51(3), 2015, 519–561.
- Hulst 2014:** Hulst, H. van der. Word Stress: past, present and future. – In: *Word Stress: Theoretical and typological issues*. Ed. by H. van der Hulst. Cambridge: Cambridge University Press, 2014, 3–55.
- Hyman 2008:** Hyman, L. *Universals in phonology*. Berlin: De Gruyter Mouton, 2008.

- Istratkova 2004:** Istratkova, V. On multiple prefixation in Bulgarian. – *Nordlyd*, Vol. 32, № 2, special issue on Slavic prefixes. Ed. By P. Svenonius. Tromsø CASTL, 2004, 301–321.
- Manova 2015:** Manova, S. Affix Order and the Structure of the Slavic Word. – In: *Affix Ordering Across Languages and Frameworks*. Ed. by S. Manova. Oxford University Press, 2015, 205–229.
- Markova 2010:** Markova, A. The syntax of deverbal nominals in Bulgarian. – *The Syntax of Nominalizations across Languages and Frameworks*. Ed. by A. Alexiadou, M. Rathert. Berlin, New York: De Gruyter Mouton, 2010, 93–128.
- Markova 2011:** Markova, A. On the nature of Bulgarian prefixes: Ordering and modification in multiple prefixation. – *Word Structure*, October 2011, vol. 4, № 2, 2011, 244–271.
- Pantcheva 2007:** Pantcheva, M. Bulgarian Spatial Prefixes and Event Structure. – *Nordlyd*, Vol. 34, № 2, 2007.
- Revithiadou, Lengeris 2016:** Revithiadou, A., A. Lengeris. One or Many? – In: Heinz, J., H. van der Hulst (Eds.). *Dimensions of Phonological Stress*. Cambridge: Cambridge University Press, 2016, 231–262.
- Revithiagou 1999:** Revithiadou, A. *Headmost Accent Wins: Head Dominance and Ideal Prosodic Form in Lexical Accent Systems*. HIL/LOT Dissertation, 15. The Hague, 1999.
- Romanova 2004:** Romanova, E. Superlexical vs. lexical prefixes. – In: *Nordlyd, Tromsø working papers on language and linguistics*. Ed. by S. Svenonius, *Nordlyd*, Vol. 32, № 2: Special issue on Slavic prefixes, Tromsø: University of Tromsø, 2004, 255–278.
- Slabakova 2005:** R. Slabakova. Perfective prefixes: what they are, what flavors they come in, and how they are acquired? – In: *Formal Approaches to Slavic Linguistics 13*. Ed. by Ann Arbor, US. Michigan Slavic Publications, 2005, 324–341.
- Svenonius 2012:** Svenonius, P. *Russian Prefixes are Phrasal*. Peter Lang Publishing Group (20), 2012, 526– 537.
- Videau, Hanote 2015:** Pronunciation of Prefixed Words in Speech: The Importance of Semantic and Intersubjective Parameters.– In: *Lexis Journal in English Lexicology 9*. 2015, Lyon: Université Jean Moulin Lyon 3, 2015.
- Wennerstrom 1993/2008:** Wennerstrom, A. *Focus on the prefix: evidence for word-internal prosodic words*. Cambridge University Press, 2008.